

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové, soudkyň JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Marie Turkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové a soudce JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **K. H.**, zastoupena JUDr. Marií Cilínkovou, advokátkou se sídlem Bolzanova 1, 115 03, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní přihrádka 21/OAM, 170 34, Praha 7, o udělení azylu v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2009, č. j. 48 Az 88/2008 - 50,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2009, č. j. 48 Az 88/2008 - 50 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Stěžovatelka se kasační stížností domáhá, aby bylo zrušeno rozhodnutí Krajského soudu v Praze (dále jen krajský soud), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2008, č. j. OAM-465/LE-BE03-BE07-2008, kterým byla žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že soud posoudil její situaci v rozporu se skutkovým stavem, když konstatoval, že žádá o udělení azylu jen proto, aby se vyhnula hrozícímu vyhoštění. Soud pominul okolnost, že stěžovatelce by při jejím návratu na Ukrajinu bylo rodinou bráněno v uzavření sňatku pro různost náboženství. Stěžovatelka

proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí Krajského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu jednání.

Nejvyšší správní soud dále přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.

2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.

3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.

4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Stěžovatelka podřadila svou kasační stížnost pod čtvrtý důvod přijatelnosti – zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do jejího hmotně-právního

postavení, přičemž se opírá patrně o bod b) čtvrtého důvodu přijatelnosti – že krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva (jelikož není tvrzeno, že by krajský soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu). Nejvyšší správní soud se s tímto názorem ztotožňuje.

Krajský soud v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že pokud stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, nebylo povinností správního orgánu zkoumat věcnou stránku žádosti. Žalovaný tak dle soudu zcela v souladu

se zákonem zamítl žádost stěžovatelky, když se nezabýval namítaným pronásledováním ze strany soukromých osob, neboť věcné zkoumání žádosti je při aplikaci ustanovení § 16 zákona o azylu pojmově vyloučeno.

Zákon o azylu v ustanovení § 16 odst. 2 dává správnímu orgánu oprávnění zamítnout žádost o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou, je-li z postupu žadatele patrné, že ji podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, a pokud žadatel neprokáže opak. Eurokonformní výklad uvedeného ustanovení podal Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, www.nssoud.cz: *„z čl. 13 a 18 kvalifikační směrnice* (směrnice Rady 2004/83/ES) *ve spojení s čl. 23 odst. 4 písm. i) a j) procedurální směrnice* (směrnice Rady 2005/85/ES) *vyplývá, že žádost o mezinárodní ochranu lze posoudit jako zjevně nedůvodnou, pokud žadatel podává žádost „pouze" proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon dřívějšího anebo blížícího se rozhodnutí, které by vedlo k jeho vyhoštění, přičemž podání žádosti po obdržení rozhodnutí o správním vyhoštění a priori nevylučuje, že mu bude udělen azyl nebo doplňková ochrana, pokud mu hrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů, resp. skutečné nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany*". Nejvyšší správní soud tedy deklaroval, že k aplikaci předmětného ustanovení nestačí pouhý fakt, že žadateli o mezinárodní ochranu bylo uděleno správní vyhoštění, a dále v tomto rozsudku stanovil tři podmínky, jejichž naplnění je třeba proto, aby mohl být aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu: *„(1) zda hrozí stěžovateli vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny [k výkladu této podmínky viz bod IV. a) rozsudku]; (2) zda mohl žadatel požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve; a (3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze" s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny*".

Podle znění zákona o azylu po novele č. 165/2006 Sb. se nejdříve posuzuje žádost cizince z hlediska azylu. Pokud není žádost zjevně nedůvodná z hlediska azylu, postupuje se podle § 12 zákona o azylu; pokud je žádost zjevně nedůvodná z hlediska azylu, je nutné posoudit, zda-li je žádost důvodná z hlediska doplňkové ochrany; jedině tehdy, pokud je žádost zjevně nedůvodná z hlediska azylu i z hlediska doplňkové ochrany, lze přistoupit k aplikaci § 16 zákona o azylu [to vyplývá zejména z ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu: „*Žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel ... g) neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle ustanovení § 14a*".] Jinými

slovy, doplňkovou ochranu (ustanovení § 14a i 14b) je nutné vždy posuzovat v rámci ustanovení § 16 zákona o azylu, a nikoliv až po něm. V případě § 16 odst. 2 zákona o azylu se tedy azyl i doplňková ochrana posuzují v rámci třetího bodu testu: *„(3) zda je z postupu žadatele patrné, že žádost o mezinárodní ochranu podal „pouze" s cílem vyhnout se tomuto hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání k trestnímu stíhání do ciziny"*.

V projednávané věci žalovaný shledal naplnění § 16 odst. 2 zákona o azylu, a proto vydal rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu; v odůvodnění tohoto rozhodnutí se však nijak nevypořádal s tím, zda stěžovatelka podala žádost o mezinárodní ochranu **pouze** s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění a otázkou doplňkové ochrany. Z těchto důvodu je nutné považovat rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Vzhledem k výše uvedeným úvahám, pak Nejvyšší správní soud uzavírá, že jediným možným řešením zahájeného žalobního řízení byl postup krajského soudu podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., na základě kterého měl krajský soud rozhodnutí žalovaného zrušit pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Jelikož tak krajský soud neučinil, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí, jak vyplývá z výše uvedeného, a tím je dán kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Jelikož Nejvyšší správní soud shledal rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným, zrušil jej a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu a rozhodnutí žalovaného zruší pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 9. listopadu 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu